

Rezolucja 2079 (2015)¹

Równość i wspólna odpowiedzialność rodzicielska: rola ojców

Zgromadzenie Parlamentarne

1. Zgromadzenie Parlamentarne konsekwentnie promowało równość płci w miejscu pracy i obrębie życia prywatnego. Znaczne postępy na tym polu, choć wciąż niewystarczające, zaobserwować można w większości Państw członkowskich Rady Europy. W rodzinie należy zagwarantować i promować równość pomiędzy rodzicami od samego momentu pojawienia się dziecka. Zaangażowanie obojga rodziców w wychowanie ich dziecka jest korzystne dla jego/jej rozwoju. Rola ojców względem dzieci, w tym tych bardzo małych, powinna zostać szerzej dostrzeżona i odpowiednio doceniona.
2. Wspólna odpowiedzialność rodzicielska oznacza, iż rodzice mają pewne prawa, obowiązki i powinności wobec dziecka. Faktem jest jednak, że ojcowie napotykają czasem na przepisy prawa, praktykę i uprzedzenia, które prowadzić mogą do pozbawienia ich zrównoważonych kontaktów z dziećmi. W swej Rezolucji 1921 (2013) „Równość płci, godzenie życia prywatnego i zawodowego oraz wspólna odpowiedzialność” Zgromadzenie wezwało władze Państw członkowskich do poszanowania prawa ojców do udziału we wspólnej odpowiedzialności poprzez zapewnienie, że prawo rodzinne przewiduje, w wypadku separacji lub rozwodu, możliwość sprawowania wspólnej opieki na dziećmi, w ich najlepiej pojętym interesie, opartej na porozumieniu między rodzicami.
3. Zgromadzenie pragnie podkreślić, iż poszanowanie życia rodzinnego jest podstawowym prawem zawartym w Artykule 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (ETS nr 5) oraz wielu międzynarodowych instrumentach prawnych. Dla rodzica i dziecka możliwość bycia razem stanowi konieczny element życia rodzinnego. Rozdzielenie dziecka i rodzica niesie za sobą nieodwracalne skutki dla relacji między nimi. O takim rozdzieleniu powinny orzekać wyłącznie sądy i tylko w wyjątkowych okolicznościach wiążących się z poważnym ryzykiem dla interesu dziecka.
4. Ponadto, Zgromadzenie jest przekonane, że rozwijanie wspólnej odpowiedzialności rodzicielskiej pomaga w przełamywaniu stereotypów [związanych z płcią] na temat ról kobiet i mężczyzn w rodzinie i jest jedynie odbiciem zmian socjologicznych, które zaszły przez ostatnie pięćdziesiąt lat w zakresie tego, jak zorganizowana jest sfera prywatna i rodzinna.
5. W świetle tych rozważań Zgromadzenie wzywa Państwa członkowskie do:
 - 5.1. podpisania i/lub ratyfikacji, jeśli dotychczas tego nie uczyniono, Konwencji o wykonywaniu praw dzieci (ETS nr 160) oraz Konwencji w sprawie kontaktów z dziećmi (ETS nr 192);

¹ Debata Zgromadzenia w dn. 2 października 2015 r. (36 posiedzenie) (zob. Dok. 13870, raport Komitetu ds. Równości i Niedyskryminacji, sprawozdawca: Pani Françoise Hetto-Gaasch; oraz Dok. 13896, opinia Komitetu ds. Spraw Społecznych, Zdrowia i Zrównoważonego Rozwoju, sprawozdawca: Mr Stefan Schennach). Tekst przyjęty przez Zgromadzenie w dn. 2 października 2015 r. (36 posiedzenie).

- 5.2. podpisania i/lub ratyfikacji, jeśli dotychczas tego nie uczyniono, Konwencji haskiej dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę z 1980 r. i jej prawidłowego wdrożenia, zapewniając, by stosujące ją organy współpracowały i działały szybko;
- 5.3. zapewnienia, by rodzice mieli równe prawa względem ich dzieci w świetle prawa i praktyki administracyjnej gwarantujących każdemu z rodziców prawo do informacji i wpływu na ważne decyzje oddziałujące na życie i rozwój ich dziecka [działając] w najlepiej pojętym interesie dziecka;
- 5.4. usunięcia ze swego porządku prawnego wszelkich różnic związanych ze stanem cywilnym rodziców, którzy uznali swe dzieci;
- 5.5. wprowadzenia do prawa krajowego zasady wspólnego zamieszkiwania [z dzieckiem przez każdego z rodziców]ⁱ po separacji, ograniczając wszelkie wyjątki do przypadków nadużyć wobec dzieci lub ich zaniedbywania czy przemocy domowej, dostosowując czas, w którym dziecko zamieszkuje z każdym z rodziców adekwatnie do jego potrzeb i interesu;
- 5.6. poszanowania praw dzieci do bycia wysłuchanymi we wszystkich kwestiach, które ich dotyczą jeśli uznano, iż w wystarczającym stopniu te kwestie rozumieją;
- 5.7. brania pod uwagę porozumień dotyczących wspólnego zamieszkiwania [z dzieckiem przez każdego z rodziców] przy przyznawaniu świadczeń socjalnych;
- 5.8. podjęcia wszelkich niezbędnych kroków w celu zapewnienia pełnego wykonania decyzji dotyczących miejsca zamieszkania dziecka, w tym weryfikacji skarg na uchybienie tym decyzjom;
- 5.9. zachęcania [do korzystania] oraz, gdy to wskazane, ustanowienia mediacji w ramach postępowania sądowego w sprawach rodzinnych z udziałem dzieci, w tym zarządzonych przez sąd sesji informacyjnych, w celu uświadomienia rodzicom, iż wspólne zamieszkiwanie [z dzieckiem przez każdego z rodziców] może być odpowiednim rozwiązaniem w świetle najlepiej pojętego interesu dziecka, oraz podejmowania działań na rzecz takiego rozwiązania poprzez zapewnienie mediatorom odpowiedniego przeszkolenia, a także wspierania multidyscyplinarnej współpracy opartej na „modelu z Cochem”;
- 5.10. zapewnienia, że specjaliści mający kontakt z dziećmi w trakcie postępowania sądowego w sprawach rodzinnych przejdą odpowiednie szkolenie na temat szczególnych praw i potrzeb dzieci z różnych grup wiekowych, a także odpowiednio dostosowanych postępowań, zgodnie z Wytycznymi Rady Europy w sprawie wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dzieciom;
- 5.11. zachęcania [do tworzenia] planów rodzicielskich pozwalających rodzicom na samodzielne ustalenie podstawowych aspektów życia ich dzieci, a także umożliwienia dzieciom wnioskowania o rewizję ustaleń, które bezpośrednio ich dotyczą, w szczególności odnoszących się do ich miejsca zamieszkania;
- 5.12. wprowadzenia płatnych urlopów wychowawczych dla ojców, preferując przy tym model nieprzekazywalnych okresów urlopu.

ⁱ W wersji angielskiej „*principle of shared residence*” (przyp. MS)